

egy az, ha valakinek vesepecsenyét adnak, vagy szegyet, avagy tarját, úgy az ár sem lehet egyforma, mint nálunk eddig szokásban volt. Rendszerint 12 osztályra osztatik föl a szarvasmarha húsa minőség szerint. Az elnevezések következők: nyak, lapoczká, szegykötés, közép szegye, vékony oldal, tarja, rostélyos, vesepecsenye, csipely, dagadó, vastag in, fartó. E szerint volna legtanácsosabb az árakat megszabni. Bécsben a marhahús 32 részben van osztályozva. Ez már természetesen nálunk keresztülvihetetlen. Az azonban igen kívánatos, hogy egy kis különbözet tétessék a hús-kimérésnél a hús-minőségben és a hús-árakban. Ez megvan a fővárosban is, meglehetne nálunk is, ha egyébrét nem, hát azért, hogy a szegény nép olcsóbb húshoz juthasson. A jobb módú ember hadd fizesse meg drágábban az izletesebb falatokat: a szegény nép pedig jusson egyszer már olcsóbb húshoz.

De ez még mind nem elég!

Azt is szabályozni kell, hogy egy kiló húshoz mennyi nyomaték-csontot adhat a mészáros.

Erre nagy szükség van, mert az a húsmérési rendszer, mely nálunk Pécsen divik, már elviselhetetlen. Még a legcsontosabb húshoz is adnak nyomatékot. Ha valaki egy kiló rostélyosnak való húst vesz, melynek tudvalevőleg a fele csont, a felének a fele fagygyú vagy izom, még ehhez is hozzácsapnak egy jókora csülköt nyomatékképzé. Ez a lehető legnagyobb impertinencia. És ez nálunk napirenden van, sőt mi több, az ilyen megcsontosodott húsmérés mellett még az is megcsúsz, hogy a mérleg — hamis.

A hatóság ezzel vajmi keveset törődik, vagy ha épen elfogja a rendőrkapitányságot az ügybuzgóság, megvizsgál egy-két mérleget s a hol miskulanciát talál, pro forma kiveti s bírságot, melyet aztán a bölcs tanács véghetetlen atyai szeretettel nagy kegyesen elenged. Ennyi az egész.

De ez nincs rendjén.

Ha a város hatósága — a mint hangoztatni szereti — valóban a szívében viseli a város közönségének sorsát, úgy a lehető legmelegebben hiszünk megiszívélésre jelen sorainkat a hánsluk, de el is várjuk, hogy

a hús-mérés ügyét tanulmány tárgyává teszi s alkot szabályrendeletet az úzérkedő szellem túlkapásainak meggátolására.

Nem lehet soha egysesek, egyes iparágat dédelgetni a mindig fizető közönség rovására; fő a város összességének, a város nagyközönségének az érdeke s jóléte, melyet a hatóság szem előtt tartani köteles, de nem csak szem előtt tartani, hanem minden erejéből előmozdítani is tartozik, ha a közönség elismerésére, bizalmára s hádjára igényt tart.

Ez a mi jóakaratu figyelmeztetésünk, melyet a város hatóságának jóakaratu hozzájárulása biztos sikerre, érvényre juttathatna s a haladás terén városunk ismét előrébb jutna egy lépéssel.

Elérkezett az idő rá — rendezzük a húsmérést Pécsen!

Vizvezetékünk.

Ki gondolta volna, hogy a vizvezeték ügye, ez a tengeri kigyó, mely oly sok éven át tartott huza-vona után már-már megérni készült, még arra is fogja birni városunk képviselő testületét, hogy engedve az azok részéről jövő nyomásnak, kik úgy látszik szándékosan késleltetik a megérést, megtagadják önmagát?

Pedig ez megtörtént.

A hétfőn tartott városi közgyűlés egysesek — úgy látszik egyéni érdekű — cseljainak áldozatul hozta a jogot, melynek gyakorlására a közönség bizalma őket a törvény értelmében fölrüházta, áldozatul hozta az autonómiát.

A közgyűlés tagjainak fele része nem akart, jobban mondva — nem mert tetszése szerint intézkedni ott, hol ezt tennie nemcsak joga, de kötelessége is volt (úgy hisszük, nem szórakozás cseljából ülnek a közgyűlési teremben) s így a főispáni döntésre kerülvén a sor, megengedte, hogy a magas miniszteriumhoz forduljanak madzagért, melybe aztán értelem taeskkök módjára belekapaszkodhasanak.

A közgyűlés elhatározta, hogy ő nem választ a vizvezetési tervek közül, válasszon a miniszterium. Tehát a városnak nincs akarata, nem képes magáról gondoskodni!

S ugyan mit vannak attól a magas miniszteriumtól? Ez a legjobb esetben sem tehetne egyebet, mint hogy kiadja a tervezeteket véleményadás végett a megbírálásra legilletékesebb szakközegnek, az országos mérnök- és építész-

egylet vízépítészeti osztályának. Csakhogy ez már ügyis megtörtént! Avagy talán olyanféle utasításokat várnak, mint a milyenek szerint a szegedi rakpart épült?

Különböen a mi véleményünk szerint a miniszter sokkal okosabb lesz e tekintetben a magáról megfélemlető közgyűléssel s egyszerűen vissza fogja küldeni a tervezeteket: azon kijelentéssel, hogy ne tessék a dolgok fönnálló rendjét fölbontani, ne határozatot kérjenek tőle ott, a hol neki csak a jóváhagyás a dolga.

A legsajnálatosabb az egész ügyben az, hogy nem a bizottsági tagok egyéni megyegözdeisei döntöttek a fölött, hogy a miniszteriumtól kérjenek átmutatást, nem pedig azért, mert hisz az erre szavazóknak jó része városi tisztviselőkből állott, kiket jobbára magánérdék fűz a polgármester úr szeszélyeihez. Csak azért mondjuk szeszélynek, mert nem akarunk erősebb kifejezést használni városunk ez első tisztviselője ellen, ki minden eszközt fölhasznál a vízvezetési kérdés lebonyolításának késleltetésére. Azok az okoskodások, melyekkel ő azt szándékozik kimutatni, hogy mennyire szívéen hordja városunk érdekeit, minden valószínűség szerint egy más titkos ezélt vannak hivatva eltakarni. Így kell lennie, mert azok az okoskodások olyan természetűek, melyekkel egy ügyet akár itéletnapig is el lehetne húzni — föltöve természetesen, hogy akadnak olyanok, kik az ilyeneket pártolni hajlandók. Ilyenek után mi még azt sem tartjuk valószínűtlenné, hogy ha a polgármester úr még egy párszor elolvassa azt a szakvéleményt, végre még azt is ki fogja tudni sütni belőle, hogy a Schwarz-féle tervezet a legkövetesebb.

Pedig de könnyű lett volna a közgyűlésnek e szakvélemény alapján hozni határozatot.

Minő világos annak értelme! A Zellerin-féle tervet határozottan jónak mondja, a Schwarz-féle tervet határozottan elveti, a Knuth-féle tervet pedig csak akkor tartja kivihetőnek, ha az a föltevés, melyen az egész tervezet alapul, valóban bizonyul. Hanem aztán minő ez a Knuth által fölláított hypothesis? A ki ismeri városunk geológiai viszonyait, az pillanatilag sem kételkedhet abban, hogy ez csak amolyan légből kapott valami, melyre bátran rá lehet mondani a városi főmérnök szavaival, hogy: absurdum. S még ha valószínűnek is lehetne tartani e föltevést, még akkor sem szabadna megpróbálni Knuth tervének kivitelét. A forrásokkal nem szabad ilyféle experimentumot csinálni; a víz nagyon könnyen megboszulja magát. Megtörténhetnék,

melynek vázlatát már rég kidolgoztam fejemben. Ablakom nyitva volt, az akácfa pazaron lehelte illatát otthonos szobám s fejem fölött szerelmes kanári pár csicseregget kedvesen. A ragyogó nap fényes sugárszallagokat rajzolt a kert talajára s a lombok részén át a Duna esendes tükrének kék színe mosolyga felém. Az ifjú nyár, az úde lég szárnyakat kölcsönöztek gondolataimnak; tollam nyílsebességgel halad a papiros sima fölületén; elbeszélsem alakjai bizalmasan vetek körül s ime ott . . . a kandalló párkányon, ott ül ismét az a titokzatos lény, a kit a Mozárt estélyen a csilláron látam először. Ábrándos szemei, mintha benső világába tekintenének, mitsem törődnek a környezettel; parányi kezei a nap heve által mozgásba hozott porzemecekkéll labdáznak s észre sem veszi, mily vágyó szemekkel nézem kedves alakját, sőt még arról sem vesz tudomást, hogy az ablaktáblákat beteszem s csendesen fölemelkedve lábujjhegyen az ajtóhoz lopdzom és bezárom.

Ah, mégis, a zárban forduló kulcszörgőre fölemelte szemeit s csodálkozva, de egyszersmind kárörvendve tekintett reám.

„Nos, uram?“ kérde, kezeit mellén keresztbe téve, a legközönyösebb és elfoglaltanabb hangon.

„Kedves nagysád!“ kezdém nem minden zavar nélkül, „ma másodsor van önöz csodálatos módon szerencsem s miután — nevjegyem az ajtón lévén kiragaszta — ön bizonyára tudni fogja, ki vagyok, megbocsát, ha a ki váncsiság engem is gyötör s tudni szeretném . . .“

„Soha se kérdezzél, ki vagyok, honnan jövök s kitől származom!“ mondá közbekialtva s ujjával tréfásan megfenyegetve.

„Ah, vagy úgy! Ismerjük Lohengrin meséjét!? Nem adok rá semmit. A szép lovag akkor is elhagyta volna valószínűleg Elvát, ha egyáltalán nem kérdezősködik.“

„Aggodalomnak szülője a — kutatás“ — folytatólag egy kissé komolyan.

„Nincs bennem félsz! Lehet, hogy illetlen dolog azon hülyggyel szemben, ki egy szegény írótt kegyes volt szerény szobájában meglátogatni, a vizsgálóbíró szerepét játszani, de megjelenése s ellünése a multkor oly sajtáságos, oly rejtélyes; egész lénye oly légies, hogy . . .“

„Mindem áron s talán még akkor is tudni

akarod, ki vagyok, ha tudtadra adom, hogy ez esetben többé nem látsz?!“

„A mint látod, még személyes szabadságod ellen is merényletet követtem el.“

„Nos tehát, balga te, tudd meg, hogy reám nézve nem létezik sem zár, sem bilincs, sem parancs, sem könyörgés, mert én — a Hangulat vagyok!“

A „Hangulat!“

E szó villámcsapásként hatott rám. Abban a pillanatban tisztában valék helyzetemmel s tudtam, hogy védangyalomat, nem, istennőmet, a ki nélkül tines és szintelen az élet, hatástalan a művészet, kilétem szentélyemből. Itt nincs remény a bocsánatra. Összerokkadtam az önvád sulya alatt.

„Ó megmozdult.“

„Oh kegyes istennő!“ rebeğim összetett kezekkel, „ballgass meg, mielőtt elhagysz. Nem magamért, hanem a felebaráti szeretet s a tudvágy nevében esengem, mondd meg, létezik-e a föld kerekégén valami, a mivel téged vizsgálhat esengen?“

„Nem létezik semmi!“ válaszoló ő ridegen. „Nem tagadom, hogy a léányka igéző mo-

hogy a tettei forrás helyett valahol Máloom táján törne ki Mecsekünk viztartalma, akkor aztán már nagyon bajos dolog volna a régi rendet újra helyreállítani. Ily kénya dologgal nem lehet hazard-játékosok módjára elbánni! Bizton rámondhatjuk ennél fogva a Knuth-féle tervre, hogy az kivihetetlen.

Már most, mikor a három terv közül kettő használhatatlan, vajjon oly nehéz dolog a választás? Oly nehéz, hogy városunknak e választásnál útmutató kére van szüksége? Nem mondhatunk rá egyebet, mint hogy: nagy szellemi szegénység!

Ez a mi véleményünk, s most térjünk át magára a közgyűlésre, illetőleg annak azon részére, melyben a vízvezeték ügye került megvitatás alá.

Mindenek előtt a főjegyző fölolvasta a vízvezetési bizottság javaslatát, melyben azon tanácsot adja a közgyűlésnek, hogy egyrésztől köszönetet szavazzon a mérnök- és építész-egyletnek a szakvélemény szíves megadásáért, más részről pedig, mivel e szakvélemény bár Zellerin tervét találja legalkalmasabbnak, de határozott állást nem foglal sem mellette, sem Knuth tervé ellen, küldesse föl mind a három tervezetet a miniszteriumhoz, hogy az határozza el, melyik tervet ajánlja a kivitelre. — A köszönet az egyhangulag megszavaztatott, hanem a vízvezetési bizottság javaslatának másik részét már nem igen volt hajlandó elfogadni a közgyűlés tagjainak jó része. Legelőször is Piácesek Gyula emelt szót ez ellen. Meggyőző szavakkal esetezte, hogy minő gyámoltalanság volna a város részéről, ha még most sem volna képes határozni a fölött, melyik vízvezetékét találja a legalkalmasabbnak. A szakvéleményből egész világosan tűnik ki, hogy Zellerin terve a legjobb. A mérnök- és építész egyelet csak azért nem akarta e tervet határozottan ajánlani, nehogy ezáltal a Knuth czéget tönkre tegye. Méltán elvárhatta a várostól, hogy lesz annyi esze, hogy tud választani, és lesz annyi önállóság, hogy fog is választani. Névszerinti szavazást kér: hád tudja meg, kik azok az egyének, kik mindenféle ürügyek alatt késleltetik a már nyolcz év-nél hosszabb ideig húzódo vízvezetési ügy eldöntését.

Utána dr. Daempff Sándor szólalt föl a javaslat ellen. Kifejtette, minő indokolatlan és egyszersmind törvényeinkkel ellenkező cselekmény volna az, ha a miniszteriumra bízák az elhatározást első sorban s csak aztán következ-

nék a város az ő határozatával. Hisz ez fordított világ! Szerinte a mérnök- és építész egyelet határozottan Zellerin tervét emelte ki, s így nem érti azt a tanácsalanságot, mely a vízvezetési bizottság javaslatában nyilvánul. Csatlakozik Piácesek indítványához s névszerinti szavazást kér.

Bolgár Kálmán ügyvéd Knuth terve mellett emelt szót. Szerinte ez a legtekélyesebb. Hosszasabban polemizált az előtte szólókkal.

Aidinger polgármester mindenféle álokoskodásokkal iparkodott bebizonyítani, hogy a vízvezetési bizottság javaslatának van igazsága. Ő nem akarja lelkére venni, hogy egy határozott tervet ajánljon elfogadásra; ha ez a terv rossznak bizonyulna, őt átkoznák érte.

Nendtvich Sándor főmérnök azt állítja, hogy csakis a Zellerin-féle tervet lehet elfogadni, mert a Schwarz-féle a mérnök és építészegylet határozottan rossznak találta, a Knuth-féle tervről pedig olyan, ki ismeri Pécs város geologiai viszonyait, csakis azt a véleményt nyilváníthatja, hogy az absurdum. A Knuth-féle tervet illetőleg még azon rosszallását is kifejezi, hogy az csak amony lett becsusztatva, a mennyiben az nem első tervének átdolgozását képezi, a miként azt neki meghagyták, hanem egészen másnémet alaphól indul ki. — Ráth Mátyás azon nézetét fejezte ki, hogy a mérnök- és építészegylet csak azon indokból vetette el Schwarz tervét, mert az nem magyar vállalkozás. Egr y József ügyvéd Daempff indítványát fogadja el s névszerinti szavazást kér. — Mint hogy e közben a főispánhoz 24 bizottsági tag aláírásával ellátott kérvényt nyújtottak be, melyben a vízvezetési bizottság javaslata fölött névszerinti szavazást kérnek elrendelni, a főispán szavazásra bocsátotta a dolgot. A szavazás eredménye valóban meglepő volt. A jelenlevő bizottsági tagok közül 33-an szavaztak a javaslat mellett, 33-an ellene. Így a főispánra szállott a jog, hogy ő döntse el az ügyet. Mi sem természetesebb, minthogy a vízvezetési bizottság javaslata javára döntötte el. — Ennek következtében tehát már most mind a három tervet fölterjesztik a magas miniszteriumhoz, hogy az határozzon — ha akar — az ügyben; a város képtelen rá. Gratulálhatunk a polgármester urnak, hogy ily szépen sikerült megnyújtania ez ügynek amony is hosszadalmas voltát még egy jó hosszú időre, gratulálhatunk pedig főleg azért, mert tudvalevőleg: „A z idő pénz!”

POLITIKAI HIREK.

Az országgyűlés mostani ülészaka a királyi táblák szervezéséről szóló törvényjavaslat letárgyalása után azonnal berekesztetik és közvetlenül megnyitják a negyedik ülészak. A decentralizációról szóló javaslat aligha kerülhet napirendre ápril 28-ika előtt. A szabad-élvű párt értekezletén Szapáry Gyula gróf miniszterelnök előterjesztést tett a ház tárgyalási rendjére nézve, megemlítvén, hogy a jelen ülészak alatt a részben már napirendre kitűzött és a bizottsági tárgyalás alatt levő (királyi táblák decentralizációjáról szóló) törvényjavaslatokon kívül új tárgy nem fog fölvetetni.

A decentralizált királyi táblák elhelyezése tárgyában vasárnap délután értekezlet tartottak a függetlenségi és 48-as párt jogász tagjai, Polónyi Géza elnöke alatt. Bizonyos elvi tekintetekben már most is megállapodásra jutottak, de a tanácskozássokat még folytatni fogják.

HIREK.

— **(Személyi hir.)** Dr. Dulánszky Nándor pécsi megyés püspök tegnap délelőtt pár napi üdülés céljából Nádásra utazott.

— **(Kinevezés.)** Az igazságügyminiszter ifj. Peitler Imre pécsi kir. törvényszéki aljegyzőt ugyanezen törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **(Városi közgyűlés.)** Hétfőn, f. hó 21-én varosunk képviselőtestülete közgyűlést tartott. Az ülést Kardos főispán megnyitván, a közgyűlés tudomására hozta, hogy Hoffmann Károly, ki a képviselőtestületnek hosszú éveken át tevékeny és buzgó tagja volt, a napokban elhunyt. Indítványozza ezért, hogy a testületlet ért ezen vesztéség fölött jegyzőkönyvi részvét fejeztessék ki s ez a gyászoló családdal közöltessék; — mely indítvány általános helyeslésre talált. Bejelenti ezután az örvendetes hírt, hogy városunk minden valószínűség szerint fog kapni királyi táblát, a mennyiben az igazságügyminiszter ily értelemben szerkesztette meg az országgyűlés elé terjesztett törvényjavaslatát. A legutóbb lefolyt bizottsági-tag választás eredményének vizsgálása után a május 8-án tartandó tisztújító ülésre választották meg a kijelölt bizottságot. Ez következőkép alakult meg: Elnök a főispán, tagok: Krasznay Mihály, Littke József, Förster Béla, dr. Szerey József és Ráth Mátyás. Ezután gr. Szapáry Gyula miniszter-

solya, a lelkesedő ifjak szemének villama, a templom karénekének visszhangja, a bokrok lakóinak suttogása, a nap előtt haladó rózsaszínű felhő, a középkor mohos, folyondáros erkélyei, a harangok összhangja, a szabadság magasán lengő zászlója, a habzó, sziporkázó pezsgőpohár, a csatadal s a gyászinduló, a szép nő hajába tűzött rózsák, az árva kakukkszó s a lombokat gyöngédén ringató szellő: nagyon kellemesen hatnak reám, de ne hidd, hogy mindezek s ezer egyéb csahatatlau blüvszerek, a melyeknek engedelmeskednem kellene. Én akkor jövők, a midőn nekem kedvem tellik és akkor távozom, a midőn nekem tetszik. És most lsten veled! Kutass utánam, ha tetszik, avagy taulj meg nélkülözni!

Az ablak fölárult magától, ő — ellebegett.

III.

Három évig vágyódtam utána; három évig kerestem nyomát — eredménytelenül. Műveim töredékek valának, a valódi szenvedély hangját nem bírtam többé eltalálni, a lelkesedés tres bordóként kongott löseimből. Száz tervet, száz

mesét szőttem s ugyanannyit semmisítettem meg. Végre, hosszú, elkéseredett küzdelmek és céltalan kísérletek után beismertem, hogy szellemileg tönkrejutottam. Végrendelem volt az utolsó mű, a melynek megírására még képesek tartottam magamat. Reménytelenségemben és kétségbeesésemben elhatároztam, hogy a jövő nemzedék okulására leírom gyászos sorsomat s ime, midőn az alkony óráiban, mely barázdákkal a homlokomom, bánat-öszített fejjel az íróasztalomhoz ültem, tekintetem még egyszer átsiklott a lombhullató fák között s a zajló Dunára esett, a mely fölött sivitva rohant tova a szél s piheként kergette a magasban a sáppadt hold alatt a felhőföszlányokat. A közeli sziget zárdaromjai közül áthallatszott hozzám a bagoly méla hulogása s tagjaimban egyszerre melegezt éreztem ismét. Csodás alakok s rémes temetői képek tolongtak kísértetiesen közvetlen közelembé és a képek közül, ah! kidomborodott ismét az ő alakja. Igen, ő itt van, ő megjelent! A szépséges istennő ugyanazon pillanatban szállott le hozzám, a melyben örökre lemondtam a viszontlátásról. Oh áldott pillanat! S arca mily átszellemtől, mily halovány. Tagjait fekete bár-

sonyruha fedi. Oh értem, ő a kétségbeesés hangulata most s én ujjongva igyekeztem megragadni s az ajkaimhoz szorítani ruhája szegélyét, de ő — fölkecag, a szegély egy darabját kezembe hagyja s eltűnik, eloszlik, mint a pára és az én szívem . . .

„A test még meleg,” mondja fölöttem valaki, „de élet már nincs benne. Szívszéllhűdés érte.”

„A jobb keze egészen fekete!” mondja fölöttem más valaki.

„Halálküszömben fölfordította a ténartort!” feleli az első hang.

„S leöntötte végrendeletét!” fejezi be a másik hang.

Az én lelkem pedig azon tudattal száll, azon tudattal az ismeretlen tájék felé, hogy leg-hangulatlejtebb munkám is, a mely halhatatlanná tette volna nevemet, tönkrement.

Vajjon érdemes volt-e élni?!

előknök jelentése olvastatott föl, melyben a várost értesíti a kormány ujjaalakításáról; nemkülönben az új földmívelésügyi miniszternek gróf Bethlen Andrásnak leirata. A közgyűlés elhatározta, hogy mindkettőhöz átvizsgáló-főiratot fog intézni. Főolvasatott ezen kívül a belügy-miniszternek rendelete, melyben az adófőszámla-lási-bizottság elnökét Krasznay Mihályt, alelnökét Otocsa Gézát nevezte ki. A Hoffmann Károly elhalálása folytán üresedésbe jött közgazgatási bizottsági tagságra dr. Jobszt Lászlót választották meg 61 szavattal. Ezután a közgyűlés legérdekesebb része, a vízvezeték ügye került megvitatás alá, melyről lapunk más helyén szólunk. Az e felett való vita oly hosszú ideig tartott, hogy a tárgyszerzőt többi pontjain már csak az ilyenkor szokásos gyorsasággal siklottak keresztül, a mik azonban meglehetősen érdektelenek is voltak. Dévényi Bélának hivataláról való lemondását tudomásul vették. Beyerle János főszámvévi szabadságot, a városi cselédhivatal beszünttetését. Ezek voltak még az ülés némileg érdekesebb pontjai. Az ülés végén Förster Béla indítványára a közgyűlés egyhanglag (túrszó) elhatározta, hogy Tisza Kálmánhoz buesutóiratot intézzenek.

— **(Az irgalmas-rend tartományi gyűlése.)** Az irgalmas-rend e hó 27-én fogja megtartani Pozsonyban magyar tartományának kaptaláni ülését, mely alkalommal a rendnek valószínűleg a magyar rendtartományra is kiható reformálása fog szóba kerülni. A pécsi irgalmas rendházat Pataky Lucius perjel fogja képviselni, ki e czélből már hétfőn felutazott Pozsonyba.

— **(Munkás-mozgalom.)** Az Európazsere megindult munkásmozgalomnak mi is éreztük egy kis hullámsapását, bár a helyi munkások — elég józanul — nem vesznek abban részt, mint azt néhány bevándorolt igaztó szeretné. Városunk legnagyobb gyártelepeinek munkásai közt nagyobb mozgalom nem észlelhető, bár külföldről és a fővárosból elárasztották őket mindeféle szociális és igaztó rőpiratokkal. Így a bányatelep tökéletesen csendes; a Zsolnay-gyár munkásai ugyan kérdést intéztek a gyárvezetőséghez, valjon május 1-én szünetelhetnek-e, onnét azonban azon határozatot kaptak, miszerint a május 1-éji szünet nem engedélyeztetik, hanem a jövő hó valamelyik napján a gyár kertjében fog a gyár-személyzet részére nagyszabású majális rendezetni. Ebbe aztán a gyár munkásai bele is nyugodtak. — Némely iparág munkásai ha meg is tartják a május 1-iki munkásünetet, az nem fog oly mérveket ölteni, hogy aggodalomra adna okot.

— **(A szinielőadások megkezdése.)** Somogyi sziniársulata azon körülmény folytán, hogy Nádai lejtött Budapestről vendégzereplésre, két nappal később jön városunkba, mint előleges jelentésében hirdette s így csak 26-án, szombaton kezd meg nálunk előadásait. A személyzetben is történt változás, a mennyiben Szelenyi Anna helyett — ki súlyos betegen fekszik Bécsben — Somogyi a népszínház volt második-énekésőjét, Hevesi Jankát szerződtette. A társulat valószínűleg jó erőt nyert benne, a mennyiben legutóbbi föllépése alkalmával is általános föltűnést keltett a győri közönség előtt gyönyörű hangjával és jó iskolájával.

— **(A főntéca aszfaltozása.)** A hétfőn tartott közgyűlés elhatározta, hogy a legközelebbi időben a közönség azon jogos kívánsága, miszerint városunknak valóban igen nyomorúságos kövezete már egyszer ujjaalakuljon, legalább részben teljesítettni fog. Azt határozta ugyanis, hogy egyelőre a főntézát — egész a Vogl köfaragó lakásáig — alvétai a

kívánatos metamorfózisnak s azt aszfaltburkolattal fogja bevonatni.

— **(Sertés-dög.)** A szigeti külvárosi sertéscsordában rövid idő alatt vagy tíz sertés hullott el. Mint a rendőrség által foganatosított boncolásnál kitűnt, az elhullást nagymértű mérgezés okozta; de hogy mivel történt a mérgezés, a boncolásnál nem lehetett megállapítani, miért is fölkérteit Skoff Ferencz reáliskolai vegytan-tanár, miszerint vegyelemzés útján állapítsa meg, hogy mivel lettek az elhullt állatok megmérgezve.

— **(Mária-Valeria főhercegnő esküvője.)** Nem messze van az idő s uralkodónk legifjabb gyermeke is belép a házasság kötelékébe. Már a múlt télen váltott jegyet Salvator Ferdinánd főherceggel s most már csak az esküvő napjának kitűzése van hátra. Ez is meg fog történni még e hó végén, mikorra a királynő visszatér Bécsbe leányával. Annyira azonban már most is bizonyos, hogy július 28 és augusztus 6-ika között fog végbemenni az esküvő Salzburg legcsinosabb fürdőjében, Ischlben. Az üneplék programja már a legkisebb részletkeig meg van állapítva s minden erre vonatkozó intézkedést pontosan megtettek és előkészítettek. Ischlben tizenkét főherceggel lesz az üneplék idejében. Hogy hány főhercegnő vesz részt az esküvői ünepléken, az meg nincs megállapítva. Minthogy az uralkodó család villájában kevés a hely, ennél fogva kétszázötvennél sokkal kevesebb vendég lesz ott, mintha az esküvőt Bécsben tartották volna meg. Csak a legfőbb udvari méltóságokat s az udvari hivatalnok képviselőit szállásolják el Ischlben. A miniszterek, Kálnoky gróf kivételével, a ki mint az uralkodóház minisztere lesz ott, elmaradnak. Ischl természetesen lehetőleg kicsinostják erre az alkalomra s a villanos világiást is bevezetik. A gyógyterem, melyben a menyegzői lakomát felszolgálják, már az esküvő előtt 14 nappal zárva lesz, hogy ez idő alatt teljesen feldiszhethessék az oda rendelt munkások. A templom környékét aszfalttal vonják be, s egyébként is mindenféle olyan újításokat eszközölnék benne, a mik czélszerűeknek mutatkoznak. A vendégek számára, meg az uralkodóház tagjainak, a „Hotel Elisabeth”-ben, meg a „Post”-ban bérletet lakásokat. Itt jobbra minden szóba utjonnan butoroznak a vendégek megérkezése előtt. Stefánia trónörökösénél külön villában fog lakni. A király határozott kívánságára katonai pompa nem lesz Ischlben. A rendet is maguk a polgárok fogják fenntartani.

— **(Ügyvédek panasza.)** Panaszkodnak ügyvédek, hogy az elintezett darabok — a foganatosítók és az írói személyzet csekély száma miatt — nagyon sokáig nem jutnak a felek kezéhez, mi által azokra nézve nemcsak hátrány, de érzékeny kár is háramlik. Hisszük, hogy törvénytésüknek derék elnöke, kinek ügybuzalmáért elismeréssel és dicsérrelt kell adoznunk, tudomásul veszi ezen orvoslendő bajt, s ismert erélyenél fogva segíteni is fog azon.

— **(Bérmálás.)** Mint értesülünk, a folyó évben nálunk nem lesz bérmálás. A püspök a pünkösdi ünepeket Szegvárdon fogja töltetni, hol is ez alkalommal fogja a bérmálás szentségét kiszolgáltatni.

— **(Diákok átutazása Pécsen.)** A nagyváradi kereskedelmi akadémia 35 hallgatója, kik tanáraikkal s igazgatójukkal tanulmányutra indultak, vasárnap reggel megérkeztek városunkba. A vasutnál a helybeli kereskedelmi középiskola igazgatósága s a hallgatók nagy része fogadta őket, kik is vendégeiket ittlétköz alatt a város nevezetességeivel ismertették meg. Még aznap a székesegyházba kalauzolták őket, hol dr. Kosutány és dr. Gerecz tanárok szakértő magyarázatai mellett szemlélték e kiváló műépítmenyt. Délután a Tettyén tartott társas vacsorát; másnap hétfőn reggel Coloniába mentek, a szénbányák megtekintésére. Itt megebédelvé, Zsolnay majolika-gyárát nézték meg s innét Littke pezsgőgyárába vonultak. Az éjjeli vonattal tovább utaztak Finne felé.

— **(Halálozások.)** Folyó hó 18-án hűnyt el Göppel Márton 49 ik évében. Temetése f. hó 20-án (a Palya-utca 35. számú házból),

a polgárság nagy részétve mellett ment végbe. — Érdekesnek tartjuk fölemlíteni, miszerint az elhűnytának Makár-aljában lévő szőlőjében constaltatott legelőször a phyloxera jelenléte. — Elhűnyt még e hó 21-én Erhardt Konrad szabó-mester életének 63-ik évében. Temetése ma délután 4 órákor fog a Megye-utca 21-ik számú házból végemenni.

— **(Állomás-változtatás.)** Mint tudósítónk írja, Fábian Mihály harkányi ev. ref. lelkeszt a felső-ireghi ev. ref. egyház megválasztotta lelkészének, minek folytán a harkányiak elvesztik az általánoson tisztelt és szeretett lelki pásztorukat. Fábian eltávózása igen érzékeny vesztés Harkányra nézve, mert ő nemcsak jó lelki pásztor, hanem valóban nemtője volt ezen községnek. Az ő kezdeményezésére alakult a harkányi népbank oly kitűnő vezetettel, mely az egész országban mint-tal szolgált az ehhez hasonló népbankok szervezésénél s melynek üdvös hatását örömmel észlelik a község- és környékbeliek. Egyuttal fölemlítjük, hogy e község tanítója, Fejes Lajos is állomást cserél, a mennyiben Sellyére választották meg tanítóknak. Fejes azon tanítók közé tartozik, kik a népnevelés rögös pályáján üttudatos működésük által mindenkinek becsület és szeretetel kiérdemli. Vajha méltó utódok töltének be az üresedésbe jött állásokat.

— **(Az önkéntesek ösztöndija.)** A pénzügyminiszter a közoktatásügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, melynek értelmében azon tanulók, kik ösztöndíjt élveznek, ebben önkéntesi szolgálati-évek alatt is tésztesülnek. Azok, kik a második évi szolgálatra is köteleztettek, ez idő alatt nem huzhatják ugyan ösztöndíjukat, de ha ennek letelte után tanulmányaik késedelem nélkül folytatják, újra megkapják azt. Még azok is élvezik folytatódást az ösztöndíjat, kik tanulmányaik teljes befejezése után szolgálnak önkéntesi minőségben.

— **(Kutba esett gyermek.)** Folyó hó 9-én Nagy-Nyarádon Staub Antal ottani lakosnak másfél éves leánykája az udvarukon levő kutba esett. Mire e sajnos esetet észrevették, a kis leány már mint halott lebegett a víz színein. A rendőri szemlélt masnap Serli Sándor járosorvos teljesítette.

— **(Orbán Balázs képviselő halála.)** A függetlenségi 48-as part egy kiváló alakja költözött ki az elmúlt szombaton az élők sorából. Orbán Balázs országgyűlési képviselő, a kemény szakély, ki hatalmas bajuszával és eredeti magyar alakjával az országház egyik legföltűnőbb jelenségei közé tartozott, niucs többé. Rövid ideig tartó szenvedés par alatt megtört. Nemcsak a függetlenségi párt gyászolja őt, hanem a hazaszeretet is, mert nem volt senki, ki önföltáldozóban szerette volna hazáját. Veszített vele a nemzeti kultúra, melynek legkiválóbb előharczoja volt. Temetése vasárnap délelőtt 10 órákor ment végbe budapesti lakásáról impozáns közönség részétve mellett. — Vagyonának legnagyobb részét az erdélyi közművelődési egyesületnek hagyományozta.

— **(Nyugdíjazott körjegyző.)** A községi és körjegyzői nyugdíjat igazgató megyei választmány Grosch Ferencz kisludai körjegyzőt múlt héten tartott ülésében annak saját kérelmére nyugdíjazta. A nyugdíjazott körjegyző 28 éven át viselte terhes hivatalát.

— **(Súlyos testi sértés.)** Kisasszonyfán f. hó 17-én, a délutáni órákban történt meg a véres eset, melynek Dedovacz János odaváló csordásnak neje csaknem áldoztává lőn. Történt pedig, hogy Kis József ugyancsak kisasszonyfai csász az utóbbi pásztorujtatásnál szerette volna a nevezett csordást állásából kitudva, ennek helyét elfoglalni. Célját el nem érhetvén, boszut forralt a csordás ellen s csak alkalomra várt, hogy beleköthessen. A csordá-

ből egy liszű el-cmaradozott s azöld vetéseken legészett. Ez elégséges volt, hogy összetűzőn a cordavast, ki a jelzett időben a pásztorház előtti údvartéren állott nejevel együtt. Ez utóbbinak vállán fejsze volt, mert épen fát akart vagni. A csőz beves szóváltás után lekapta a nő válláról a fejszét s a cordas felé akart vagni, de a nő védelmére kelt férjének s közéjük állott, ekkor a csőz ennek fordítá a fejszét s fejébe vágott, melyen behasítva jobbszeme fölött a homlokosont. A Szt.-Lőrinczről nyomban lehozott járósvorv slytos testi sértsi konstátál s a sebesültt kellő orvosi segélyben részesítvén, csak másnap távozott a vele volt járásbíróval, kinél a tettes önkényt jelentkezett. Félő, hogy a slytos testi sértsi halált hozóvá válik.

— **(A Tolnai vásár.)** melyre iparosaink közül is többen el szoktak látogatni, mint hennüket értesiteneik, f. hó 28-án fog megtartatni.

— **Hátralékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, miszerint tartozásaikat minél előbb küldjék be, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését beszüntetni.**

MŰVÉSZET, IRODALOM.

* **Uj zeneművek.** „A pillangó” cím alatt Szabados Béla fiatal zeneszerzőnkől egy igen dallamos keringő jelent meg énekhangra vagy zongorára. Ára 90 kr. Linka Camilla országosul ismert és kedvelt keringő-szerzőnkől pedig egy gyönyörű szép czimlappal ellátott keringő „Tüncerkeringő” cím alatt jelent meg. Mindkettőt a „Budapesti zenemű kiadóhivatal” (Weinwurm Antal) adta ki.

* **„Fenn és lent.”** Regény két kötetben. Írta Herczeg Ferencz. — Megjelent az „Egyetem Regénytár” V-ik évfolyamának XI. és XII. kötetében. Kiadják Singer és Wolfner könyvkereskedők, Budapesten. Andrassy-ut 10. sz. Az Egyetem regénytárnak, a magyar olvasó közönség között, oly nagy mérvbeni elterjedése fényes bizonyítéka annak, miként ezen, körülbelül 300,000 példányban közösen forgó vállalat fényes sikert ért s az olvasó közönség teljes megelégedését kivívta s magának hosszú léteit biztosított. — Kiadóknak nagy érdeme, hogy ezen vállalatot, úgy technikaiilag, mint irodalmilag és tartalmilag is a legmagasabb színvonalra emelték. A jelen két kötetes regény szintén élvezetes és tanulmányos olvasmányt nyújt a közönségnek. Egy-egy kötet ára díszes, proszason kötésben 50 kr. Megjelenik havonként egy teljes regény.

* **A „Vasárnapi Újság”** április hó 20-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Huniály Pál. (Arcképpel). — A csók. Kalokosztasz költeménye. Görögbi fordította Etrausz Adolf. — Jähel. Elbeszélés, írta Bakssy Sándor. — A czár templomba megy. (Képpel). A czár templomba menetele husvét éjlelén. — Az orosz czárné szánklázása a Nevszky-Prospekten. — Regényesség a gyógyászatban. K. T. K. töl. — Világförfordulás. Verne Gyula regénye. (2 képpel). — Póstaállomás az oroszországi pusztaságon. (Képpel). — Egyezel. — Deákzavargások Oroszországban. (Képpel). Bányászati akadémiái tanulóik elfogatása Szent-Pétervártól. — Képek Szibériából. (Képcsoportozattal). — Egy halottas ház emlékeiből. Dostojevszkij után oroszbi. — Tavasszi divat. (Divatképpel). — Irodalom és művészet. — Egyletek és közértezetek. — Mi újság? — Halálközselek. — Szerkesztői mondanivaló. — Képtalány. — Sakkjáték. — Hetinaptár. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a „Politikai Újságok”-kal együtt 3 frt.

* **A „Képes Családi Lapok”** szépirodalmunknak e tizenkét éves harcosza, minden újabb számvál óránk bizonyítékát adja annak, hogy nemcsak legjelesebb íróink tudja zsebzajja alá csoportosítani, hanem hivatásának magaslatán állva, a lelket művelve, az érzelmeket, az izlést nemestive, akként szerkesztetik, hogy azt minden rang, rend, nem-és korosztálybeli olvasója örömmel veszi kezei közé s örömmel veszi. Az előtűnt fekvő legújabb — 16-ik számának következő s változatos és érdekes tartalma: „Egy szép hýna.” (Eredeti regény folyt.) Tolnay Lajosról. „Egy levélre.” (Költmény.) Iuczdéi Lászlóól. „A kefe.” (Műveltségérténeti csevegés.) Szendrőiól. „Képes könyv könyv nélkül.” (Andersen dán meséi, volapük nyelvből fordítva.) Madarassy Páltól. „A sorsüldözött családl.” (Eredeti regény folyt.) Palotay Ákóstól. „Végreudoltem.” (Költői rajz.) Brankovits Györgytől. „Csak az öreg

fág.” (Költmény.) Gáspár Mórtól. „A szárnyas koponya.” (Elbeszélés folyt.) K. Beniczky Irmtól. „A hét tükrre.” Mephistóól. stb. Regénymellékletén: Beniczky Bajza Lenkének „Az élet viharában” című eredeti regény fejezetek be jövő számában már. „A viládperek háza” című angol regény közlése kezdődik. Képei: Emin pasha arcképe. A szumátrai óriás virág. Szerető. Az anya stb. mind igen szépek. A „Képes Családi Lapok” melyet minden magyar családnak melegen ajánlunk a pártfogásába, a „Hölgyek Lapja” című divatmellékletével együtt, előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, egy negyed évre 1 frt 50 kr., mely összeg a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatalába (Budapest, V. Nagykorona-utca 20. sz.) küldendő.

CSARNOK.

Arany és salak.

— Elbeszélés. —

Írta: K. Mártonffy Imre.

(Folyt. és vége.)

— Neked bocsássak meg? — Mondá Margit keserűt guynyal, kezét visszavonva. — Soha. És ha csak egy parányi férfiaság létezik még benned, azonnal elhagyod házamat örökre! Utállak!

— De gyermekeim, Margit! Óket nem hagyhatom el, mert szeretem! — mondá fölfalva.

— Eh, szerelmed nem lehet komoly, ha más szerelmednek helyt adhatod.

— Margit! eljön az idő, midőn meg fogod banni szavaidat. Férjed vagyok, ez otthon, gyermekeim apai háza és ebből akarsz kikergetni?

— Ugy van! és kikergetek, valahányszor visszajössz! Tavozi! Megvetek! Te nyomorult bitorlója jószágomnak. Megraboltál, szeretődöt ékszerekkel halmoztad el.

— Hallgass! eleget mondtál! Még ma éjjel elhagyom házamat, hogy abba soha vissza ne térjek. Hála Istennek, hogy megismertem ama nőt, kit feleségemmé tettem!

Ezzel szó nélkül távozott és eltűnt a homályban.

Margit pillanatig habozva állt. Vajjon visszahívja-e, bocsánatot kérjen e töle szigorú és művelt nőhöz nem illő szavaier; továbbá ama bizalmat és szerelmet tanúsítsa-e irányába mint eddig? Már szólni akart hozzá, midőn megpillanta Flóra fehér öltönyét és a szavak elhaltak ajkain. Tavozi hagyta.

Ha e pillanatnyi sugallatnak engedett volna, vajh! mennyi szenvedéstelen napot, a megbánás és vágy számtalan könyveszejt háríthatna volna el magától.

— Legyen! mondá magában. Holnap látni fogom és megmondom neki, hogy balga szavaimat megbántam.

Ezután mosolygó arcczal, de dobogó szívvel tért vissza a társasághoz.

A reggel elérkezett, de a férj már nem volt a házában.

Margit utána küldött, de feleletlül levelet kapott, melyben a férj tudtára adta, hogy szavaiknak engedelmeskedett és a házat örökre elhagyta.

Igmándi Flóra is eltűnt. Vajjon együtt utaztak-e el? E kérdés kísérte Margitot gyakran és gyötrelmelt a múlt időben.

Év év után múlt, anélkül, hogy levelet kapott vagy hírt hallott volna róla.

A gyermekek nőttek és csak ezek körében volt némiképp boldog. De valahányszor ölelte őket, mindig fölébredt keblében a vágy férje után, mert habár nagyon tévedett, még is csak férje volt és iránta való szerelme még mindig élt szívében.

Egy napon nagy ijedelemben esett. Ugyanis leányával műkiállításat látogatott meg. Egy festményen „Kohári Jenő” név aláírás láttott.

Pillanatig úgy érzé, mintha eszméletét vesztené. Már többször holtuak hitte és ime itt neve aláírását látja.

El-e még? Hol? Viszontláthatja? Tudja-e mily mélyen megbántam szavaimat?

Pár nappal ezután a lovak kocsihoz. A második fordulónál a lovak valamitől megijedve a hintót elragadták és nyilsebességgel vágatva rohantak tova. Az ut sürűn volt telve járművekkel, a veszély pillanatról-pillanatra nagyobbodott. Kohariné az ijedségtől halálsápadtan csak azon iparkodott, hogy az ülésen maradhasson.

Ekkor a hintó birtelen megállt. Velőtrázó sikoly hatott a légen át és nagy tömeg csoportosult a kocsi köré.

Kohariné kihajolt a kocsi ablakán és a libegő lovak lábai alatt megpillantott egy összehajtott embert.

Hirtelen kiugrott a kocsiól és egy közel állótól kérdezé mi történt?

— Még kérdezi asszonyom? — felelé az. — Hiszen láthatja. Ez ember megakart ragadni elvadt lovait, de győngye volt hozzá és a lovak lepiptak! Ugy látszik, meghalt!

Midőn Kohariné az összehajtott alakhoz közeledve ráézet, fájdalmas sikoly tört ki ajkán. A fekvő mellé térdelt, átkarolta és könyek közt rebegé:

— Férjem! Kedves férjem! hát annyi év után viszontlátjuk egymást?

A sebesült szemei pillanatra kinyitak, szelíd mosoly vonult el ajkán, meglátta és megismerte nejét. De csakhamar ismét lecsukódtak pillái és neje azt hitte, hogy örökre.

Főkelt, a kocsiának megparancsolta, hogy a sebesültt a kocsiába emelje és haza vigye.

A lovak már annyira megszelídültek, hogy lassu lépésben indult a hintó baza felé.

Koharit gondosan leemelték a kocsiól és a házába vitték, hol hetekig fektűtt önkivületi állapotban élet és halál közt lebegve.

Vegre egy regelen visszanyerte eszméletét, körülnézett és azonnal megismerte környezetét. Midőn pillanata nejevel találkozott, a megfélepetés gyenge hangján kérdezé:

— Te vagy Margit!? Meghaltam már és veled az égben egyesültem?

— Nem, drága férjem, — mondá Margit ráhajolva — te élsz! Nem az égben, hanem a földön egyesültünk újra, hogy halálunkig el ne váljunk.

— Meg tudsz, meg akarsz bocsátani ama sérelmekért, melyeket nekem okoztam? Egykor azt mondtad, hogy soha sem bocsátasz meg, hogy győzől! Igaz volt ez Margit? Még most is gyűlölsz? Ismét távozzom kell tőled? Avagy érzed-e te is az eltávozas fájdalmát amaz években át, melyekben nem láttuk egymást?

Hangja csendesen és gyöngén rezgett; ugyanaz a hang volt ez, melyet Margit annyira szeretett és mely után oly soká epedett. Nem volt csoda, ha jó szíve megbocsátott és a viszontlátás örömetől gyorsabban dobogott. Ez örömet még is elhomályosította az a tudat, hogy férje évekig más nő oldalán töltötte idejét; — a féltékenységet ismét fölébredt benne.

— A te szenvedésed az enyémhez mérten nem lehet oly nagy, — felelé. Én szegény elhagyott sokat szenvedtem. Egyedül életem, számalom és remény nélkül. — Sorsom semmi se könnyíté.

— Elfelejtetd Margit, gyermekeidet, kik körülled voltak? — szölt közbe Jenő — holott én egyedül álltam.

— Elfelejtetd, hogy ama nőt birtad, ki miatt feleségedet és gyermekeidet el tudtad hagyni? — mondá Margit keserűen.

Gond és gyötrelme vonult át Jenő arczatán, kis ideig halgatott mielőtt felelt volna, aztán hangosabban és hidegebben mondá:

— Ismét nagy méltatlanságot követsz el rajtam.

Eszkűszöm, hogy mióta házadat elhagytam, egyedül maradtam. Miután akkor a kertben elváltunk, Flóra követett, mert szeretett, mint mondá és fogadta, hogy a világ végeig követ. Oh, de a te alakod tűnt föl szemem előtt és a sérelem, melyet rajtad elkövettem, izzó tűzként égette lelkeket.

Te voltál feleségem, gyermekeim anyja és habár későn éreztem, hogy te több voltál nekem, mint akár mely más nő és elvakultságom ellenére mégis csak egyedül te birtad szívemet.

Azt mondtam tehát neki lehető legbarátságosabban hangon, hogy te, mint törvényes nőm, még mindig igénybe veheted gondoskodásomat. És ő keserű, fenyegető és szemrehányó szavakkal illetve elhagyott. Ama perczől fogva nem láttam soha. Az elmúlt, megbánás és vezekletés évek alatt egy gondolattal sem emlékeztem reá, kivéve ama napon, midőn házasságát olvastam az újságban.

Hidd el kedvesem, egyedül csak te s gyermekeim emléke töltötte be szívemet. Te-ged és öket látni, volt egyedüli reményem örömtelen létemnek. Megtudsz-e, megakarsz-e bo-

esajítani? Ismét karjaidba zární és még egyszer mondani: „Szeretek?”

Érezte Margit karjai ölelését, érezte tüzes esökjait, melyekkel elhalmozta. Megbocsátotta tévedését, mely mindkettőjüknek annyi bánatot okozott.

Koharíné soha se sajnálta férje megtértét és gyermekeik szeretetében mindketten elfelejtették az elmúlt válság nehéz napjait.

KÖZGAZDASÁG.

Tapasztalataim a francziabarackfatenyésztés köréből.*)

A ki a gyümölcsfa tenyésztése és gyümölcstermelés terén általában sikert akar elérni, annak okvetlenül tudnia kell, hogy minő a talaj, a hová ültetni akar, minő gyümölcstípus tenyészik abban jól s terem bőven; tudnia kell, hogyan kell a csemetéket ültetni s hogyan azt tovább ápolni és kezelni. Egy szóval, némi helyes ismeretekkel kell bírnia a gyümölcsfa tenyésztése körül.

Ugyanez áll a barackfa tenyésztésére nézve, de még fokozottabb mértékben, mert e fa nem kényesebb természetű és sokféle bajnak, betegségnek van kitéve.

Ugyanezért mindazoknak, kik gyümölcsfa tenyésztéssel foglalkoznak vagy foglalkozni akarnak, nem ájálhatom elége az e lapok t. szerkesztője által „Gyümölcsészeti egyveleg a gyakorlat és tapasztalat teréről“ cím alatt megírt munkát! Ez ugyan nem rendszeres gyümölcsészeti kézikönyv (nem is akar lenni) azonban hasznos s a hasznos tapasztalatból merített oly gyakorlati utbaigazítást ad a gyümölcsfa tenyésztés köréből, melynek az is jó hasznát láthatja, ki egész kertészeti kézikönyvvel nem bír, ha boldogulni akar, nélkülözhetlen.

E mű ugyan általánosabban beszél a gyümölcsfatenyésztésről, azonban oly utmutatásokat foglal magában, melyeknek a francziabarackfa tenyésztés is nagy részben jó hasznát veheti.

Áttérve ezek után tulajdonképeni tárgyamra, első sorban, hogy a dolgot az elején kezdjem, elmondom észlelteimet a barackfa nemességéről és szaporodásáról.

Több oldalról megkerestek, hogy kertemből barackfa ojtógalyakat adjak. Ebből láttam, hogy sokan nincsenek még tisztában azzal: hogy a barackfának legegyszerűbb és leghelyesebb nemességi módja: a szemzés.

Az ojtást éppen nem ájálhatom, mert a nemesség helyén rendszerint mézgázodás áll be, mely a csemetét többnyire elpusztítja.

A nemességnél az első kérdés az, hogy minő a talaj, hova a barackkát ültetni akarjuk; mert ettől függ a nemesség alany, a vadoncz választása. Ha talajunk száraz, laza, akkor keserű manduláról nevelt vadonczot használjunk; ha pedig nedves, kötött, agyagos a talaj, akkor legészterűbb nemesség alanyul a közönséges gömbölyű sárga szilvagról nevelt vadonczot használni, mert az utóbbi nedves talajban is megél, míg az előbbi t. i. a manduláról nemesséit ebben okvetlenül elvész.

A szemzés maga oly egyszerű és ismert műtét, hogy annak leírását mellőzhetem; fontosabb azonban az, hogy a szemzés melyik módja, a hajtó vagy alvó szemre való szemzést alkalmazzuk-e?

A mi a műtétet magát illeti, a hajtó és alvó szemre való nemesség között nincs semmi különbség; az egy és ugyanazon módon megy végbe. Különbség mégis a kettő között az, hogy míg a hajtó szemzést június hónapban eszközöljük, az alvó szemre való szemzést július 15-től augusztus végeig, tehát később fogatosítjuk. Azután a hajtó szemzésnél az alanyt vagy vadonczot a szemzés fölélté azonnal levágjuk, ezáltal az alany nedvei a betett nemes szemre összpontosulva, azt hajtásra kényszerítik.

Ebből önként következik, hogy az alvó szemre való nemességnél az alanyt a betett szem fölélté nem vágjuk el, hanem meghagyjuk úgy a mint volt; ezáltal az alany vagy vadoncz nedvkerings a rendszer mederben marad s a betett szem habár meg is fogamzik, ugyanazon évben nem hajt, hanem alvó marad.

A szemzés mindkét módját éveken át figyelemmel kísérve, határozottan ájálhatom mindenkinek az alvó szemre való szemzést, melyet különben a legkitűnőbb szakemberek is a hajtó szemre való nemesség fölé helyeznek. A legfőbb előnye az alvó szemre való szemzésnek a barackfának az, hogy a reá következő tavaszkor, midőn fölélté a vadonczot levágjuk, oly erőj hajtást hoz, mely gyakran a hajtó szemzés második évi hajtását túlhaladja s ennek folytán minden veszélyt és bajt kiáll s még ugyanazon év november hónapjában a faiskolából kiültethető.

Nincs könnyebb mint megtudni azt, hogy az alvó szemzés sikerült-e vagy sem! Ugyanis, ha a szemzéstől számított 8 nap múlva a betett szemet megvizsgáljuk s ekkor azt találjuk, hogy a szempaizs zöld és a betett szemem hagyott rövidke levél kocsány (nyél) vagy már önmagától lehullott vagy a gyenge érintésre azonnal leesik, akkor biztosra vehetjük, hogy a szemzés megeredt. Ha azonban a szemem hagyott levélnyél leszáradt s az le nem val, akkor a szemzés nem sikerült, s azt ismételhetjük, július közepétől augusztus végeig van elég idő reá.

A szemzésnél elég ugyan egy szemet betenni, de sokkal célszerűbb két szemre szemezni és pedig lehetőleg egymásnak átellenében (egyik valamivel feljebb a másikkál), mert ezzel nagyobb a valószínűség a műtét sikerére; ha pedig mindkét szem megered, akkor két hajtást uyerünk, melyek a leendő fának két vezéregát képezik s ekként, ha azt redőlyre neveljük annak alakításánál egy évet megnyerünk.

Még egy körülményt kell a szemzésnél megemlítenem, nevezetesen, hogy a szemzést lehetőleg alacsony a földhöz közel, legfeljebb 8 — 10 cmeter magasra eszközöljük, mert a magas törzs barackfa semiféle tekintetben sem célszerű, de nem is oly tartós, mint az alacsony törzst.

Ne feledjük el továbbá a megfogazott szem kötékelét a szemzéstől számított két három hét letelte után megoldani, mert különben a megfogazott szem megfullad, mi nálam akárhányszor megtörtént.

A barackfa szaporítását illetőleg, mindazoknak, kik annak tenyésztésével nagyobb mérvben, tehát hasznos hajtólag akarnak foglalkozni, ajánlom, hogy a legelső dolguk legyen faiskolát készíteni, hogy ott nemesség keserű mandula és szilva alanyokat v. magonczokat maguk neveljék s a nemesséit maguk eszközöljék v. legalább ellenőrizzék.

Igy azután, ha nyolcz-tíz jó fajta barackfát beszerezszünk (mert többre nincs szükség), akkor azok tovább szaporítása már alig kerül költségre.

Ezenkívül a faiskolának azon előnye is van, hogy a gazda mindig tudja, hogy mily kora csemetét ültet ki és hogy az mily fajta, tehát nem csalódik s nem jár úgy mint én ezelőtt 14 évvel, hogy kitűnő francia barack neve alatt közönséges szőlőbeli nem is jó minőségű barackfákat kaptam. —

Enyit a barackfa nemessége és szaporításáról! Jövőre ha a t. szerkesztő úr megengedi, majd az ültetés és nyelés í sorra.

(F.)

Gabona-árjegyzék.

Pécs sz. kir. városában 1890. évi április hó 19-én tartott hetivásáról.

Az árak métermázsánként számítanak.

Buzza	) őszi	8 ft 30	8 ft 10
	) tavaszi	—	—
	) új	—	—
Kétszeres	) őszi	7 „ 80	7 „ 40
	) új	—	—

Rozs	) őszi	7 „ 60	7 „ 30
	) új	—	—
Árpa	) őszi	6 „ 80	6 „ 60
	) tavaszi	—	—
	) új	—	—
Zab	) őszi	7 „ 80	7 „ 60
	) tavaszi	—	—
	) új	—	—
Bükköny	) széna	—	—
Repce	) —	—	—
Kukorica	) őszi	5 „ 50	5 „ 30
	) új	—	—
Széna	) őszi	2 „ 80	2 „ 30
	) új	—	—
Szalma	) —	2 „ 30	2 „ —

Kinálát: gyenge (mintegy 200 gabonaköcsi volt a piacon.)

NYILT-TÉR.†)

Köszönet-nyilvánítás.

A szívélyes, kegyes részvétért, mely Istemben boldogult

Moravitz Lajos

cs. és kir. nyug. őrnagy ur

temetése alkalmával a cs. és kir. 52-ik sorszed tisztí kara, — a m. kir. honvéd tisztikar, — a baranyai Vörös-kereszt-egylet, — a pécsi jótékony nő-egylet, — egy a családja köréből elköltözöttnek széleskörtü barátjai és jóakarói részéről oly megható mérvben nyilvánult, kötelességem tartom, egy a saját, mint a hátrahagyott árva nevében is mélyen érzett halás köszönetet mondani.

Pécs, 1890. április 21. én.

Dr. Fesztl Károly,

kanonok,

a boldogultnak sógora.

Köszönet-nyilvánítás.

Mindazok, kik felejthetlen s boldogult

Dull Ferencz-nek

f. hó 18-án végbement temetése alkalmával megjelenésük és egyéb részvétnyilatkozatuk által fájdalunkat enyhíteni igyekeztek s különösen a „Pécsi Dalkosor“ tagjai a temetésen való testületi megjelenése és közreműködéséért, fogadják ez uton is halás köszönetünket.

Pécselt, 1890. április hó 20-án.

A mélyen sújtott
gyászoló.
gyászoló.

*) Ezen rovat alatt megjelentekről nem vállal felelősséget A szerk.

Laptulajdonos: Felelős szerkesztő

NAGY FERENCZ

HAKSCH LAJOS.

*) A „Gazdasági Néplap“ után közöljük Fekete Mihály tiszti ügyésznek — ki tudvaleg valdó tekintély a francziabarack tenyésztésében — e kőszérdekű cikket.

Hirdetések:

Eladó ház.

Egy több melléképületekből álló nagy lakóház, 4¹/₂ hold kitünő szántó-föld és 4 hold jó karban levő szőlő, szép présház, szoba, konyha és nagy pinczével, 160 akóra boros hordók, kádak és többféle apró edényekkel együtt szabad kézből eladó. Értekezhetni, **Horváth József** kövacs-mesternél, Pécs-rác-város 22. sz. a.

BUDAI

Rákóczy

keserűvíz-forrás.

Ezen annyira kedvelt, eddig legjobbnak elismert, gyógyhatású hajtószer, orvosi kitérőségek által mint nélkülözhetlen házszer legjobban ajánlatik, különösen altesti bajoknál, vértörődés, aranyeres-, tüdő-, vese- és scrophulosus bántalmaknál, hidegláz, köszvény, bőrkiütés, dugulás stb. ellen. Raktáron friss töltésben, minden fűszer-, asvány víz-kereskedésben, a legtöbb gyógyszerár és gyógytű-kereskedésben.

A forgalmi igazgatóság:

LOSER TESTVÉREK

Budapest.

Van szereném t. ez. becses tudomására adni, hogy több évi buzgó tanulmányaim után, miket a legelső mestereknél szereztem, jelenleg itt Pécsen

szoba-, dísz- és czimfestő

üzetet nyitottam.

Mint hogy üzletemet a legújabb kor kívánalmához képest rendeztem be, képes vagyok a legkényesebb és legkívételőbb igényeknek a legjutányosabb áron megfelelni és főtörekvésem arra fog irányulni, hogy becses izlését tökéletesen kielégítve, valamint munkám tartóssága által nagyra becsült bizalmát kiérdemeljem.

Esetleges szives megrendelések **Tausz tőzsdéjében** (főutca 3. sz.) elfogadhatnak.

CSERTA DEZSŐ,

szoba-, dísz- és czimfestő.

Kaposvári-utca 10. sz.

Hirdetések

igen előnyös áron vétetnek fel kiadóhivatalunkban.

A LEGJOBB CZIGARETTA-PAPIR.

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES“
BRAUNSTEIN FRÈRES, PARIS
Nouvelles Dépenses. S.G.B.A.

Nem üres reklám, hanem a tudomány legelőkelőbb személységei által megbizonyult tény, hogy a

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES“

zigaretta papir **BRAUNSTEIN FRÈRES** gyarából (Páris 65 Boulevard Exelmans) a legkönnyebb és legkitünőbb.

A kereskedelemben előforduló különféle jobb cigarettapapiros előkelő tudósok által összehasonlító **vegyelemzésnek** alávetettek, úgy Dr. Pohl, a bécsi vegytani egyetem tanára, Dr. Liebermann tanár a budapesti állami vegytani állomás főnöke, újabb időben dr. Soyka Hygienie tanár a prágai német egyetemen és mindezen összehasonlító vegyelemzések mindenkor azon eredményt adták, hogy a **BRAUNSTEIN FRÈRES** cég cigarettapapírosa a legfinomabb és legjobb.

Valódi csak azon papír, melynek etiquttje mellékelt rajzhoz hasonló és **BRAUNSTEIN FRÈRES** céget viseli. Ezen cég cigarettapapírján minden csomag anyyi lapot tartalmaz, a mennyi az etiquttjén följegyezve van.

A g y á r

BRAUNSTEIN FRÈRES

cég alatt **Bécsben I. ker., Schottenring 25. sz.** raktárt tart cigarettapapírjai és cigarettahívelei elarusítására.

Valódi francia cigarettapapírunk „Les Dernières Cartouches“, valamint valódi francia hüvelyek „Les Dernières Cartouches“ papírból, melynek minden doboza Braunstein Frères céget viseli. Pécsen **ALT** és **BOHM** uraknál kapható

ZELESNY KÁROLY

Ő cs. és kir. Fensége József főherczeg udvari fényképész.

Van szereném a nagyérdemű közönségnek ezzel tiszteltteljesen tudomására hozni, hogy **Pécsen, a Király-utczában, a dr. Schwarcz-féle ház kertjében** a látogatók kényelmére a legfokozottabb igyekezetek is megfelelő

← második →

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERMET

nyitottam.

Az újabb kori fényképészeti vívmányok figyelembe vételével épített s épp oly díszesen berendezett műteremben a felvételek tetszésszerűti nagyságban a délelőtti és délutáni órákban eszközöltetnek s a képeknek kifogástalan kidolgozásáért és kiállításáért — lehetőleg olcsó árak mellett — kezeskedik alulirt.

A műteremnek két utczárol van bejárója és pedig a Király-utczáról (dr. Schwarcz-féle ház) 14. szám és az Óposta-utczáról 17. sz. alatt.

Szamos pártfogásért és látogatásért eszedezik

ZELESNY KÁROLY,

udvari fényképész.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Ezelőtt: **GROSZMANN és RAUSCHENBACH.**
BUDAPESTEN, külső váczai-ut 7. szám,

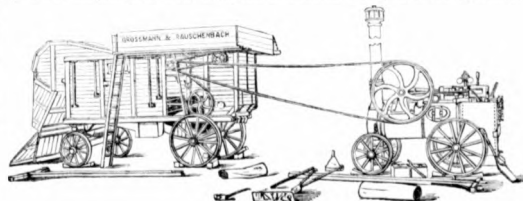
(fővonatu állomás, az oszt. magy államvasuti indóháztól 10 percz távolságban)

a legkedvezőbb föltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeit, mint jargányos cséplőkészleteket, gabonarostakat s egyéb mezőgazdasági czikkeket és

← gőzcséplőgépeket. →

Különösen ajánlja szab. szeges rendszerű, legújabb szerkezettű s legpontosabb kivitelű gőzcséplőgépeit

Teljes jótállás.

Legelőnyösebb berendezés.

3¹/₂, 4 és 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal.

Szénfűtésnél kell 200—250, 300—350 kg. szén (fa aránylag) 14 óra a.

Szalmafűtésnél kell 5—7, 5—7 kőve szalma 100 kicséplést kévénél.

Cséplési képesség 5—7000, 7—10,000 középnyagságú kéve egy óra alatt.

← A magoknak legfokozottabb kicséplése, kitünőtisztítása és osztályozása mellett. →

Verőléczes gőzcséplőgépek vasszerkezettel

6, 8, 10 lóerejű fa szén, szalmafűtési mozgonyokhoz és mozgonyokkal.

ÁLLAMI ÉREM

haladása és versenyk...ért.

Schönwald Imre

szép és jó munkáért.

Főüzlet Király- (fő) utca
A „Battyán”-épületben.

PÉCSETT.

Műhely Király- (fő) utca 38.
Mestritze-féle házban.

Legszebb
BRILLÁNS és GYÉMÁNT
ékszerek.
URI ÉS NŐI
ARANLÁNCZOK.
Legszebb és legfinomabb
ARANY- és
EZÖSTÓRÁK.
Ezüst evőkészletek
és
DÍCSZTÁRBYAK.
FINOM ARANY
KARLÁNCZOK
és
JEGYGYŰRÖK
Uri és női gyűrűk

Brilláns, opál,
carall és granat nyak-
füzerek.
Francia szalon,
irodai és ébrestő-
órák.
PÁRIZSI LÁTSZÓVEK,
hő és légsulymérők.
Legjobb arany, ezüst, állany-
és teknősbékaesont
szemüvegek,
ORRCSIPTETŐK
legfinomabb kristályüvegek
és hegyjegyzekkel és
egyeb optikai czikkék
főraktára.
Minden e szakba vágó javi-
tások a legjobban készít-
tetnek.

A os. és kir. kiz. szab.
Herczeg Sándor gyárai, Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 6.

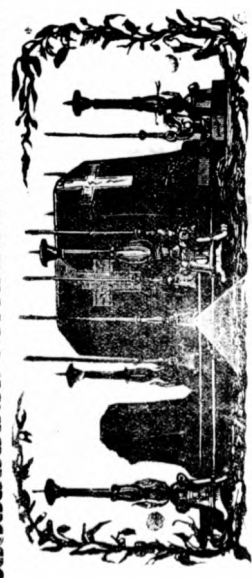
szállítanak elismert legjobb minőségű

Mosógépeket,
(Strakosch és Poner
szabadalmazott)
facsarógépeket,
ruha-mángólokak,
vasalógépeket
sat.

Csatorna-zárakat,
tömözgashi,
legjobb védelem
áradás ellen,
patkányokellen,
csatorna hűt ellen.

Meidinger-kályhakat
egyszerű és díszes kiállításban.
szabályozható
töltő-kályhákat,
Caloriferest,
központi fűtéseket,
szellőztető készleteket.

Eladás jótállás mellett. — Kép es árjegyzékek ingyen és bérmentve.

„CONCORDIA”

első pécsi temetkezési vállalat

KIS-TER 11-İK SZÉRN.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására hozni, miszerint a legváltozatosabb ravatalozások teljességére — temetések rendezésére, — nup- egy a halottak szállítására létesített izletünket újabb átalakítások, — nup- dennemű igényeknek megfelelő felszerelések beszerzése, valamint tapintatos rendező alkalmazása folytán jelenleg oly helyzetbe hoztuk, hogy minden osz- talyú temetkezéseket — egy helyben mint a vidéken

a legnagyobb pontossággal s az eddiginél és minden temetkezési vállalatnál

sokkal díszesebben és olcsóbban

vagyunk képesek kiszolgáltatni.
Maradunk kiváló tisztelttel
„CONCORDIA” első pécsi temetkezési vállalat tulajdonosai:
Tuma Venzel, Krisztian József, Schubarsky Janos,
Branitsch György.